

CLAIMS TRIBUNAL

215
دیوان داوری دعادی ایران - ایالات متحدہ

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

Case No. 167

Date of filing: 4 Feb 87

** AWARD - Type of Award _____
- Date of Award _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** DECISION - Date of Decision _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of Mr Brower
- Date _____
_____ pages in English 9 pages in Farsi

** DISSENTING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** OTHER; Nature of document: _____
_____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

IRAN-UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL

SEPARATE OPINION

Case No: 167

پرونده شماره ۱۶۷

شعبه سه

قرار اعدادى شماره ۳-۱۶۷-۶۵

DUPLICATE
ORIGINAL

نسخه برابر اصل

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دادگاه داورى دعوى ایران - ایالات متحدہ
ثبت شد - FILED	
Date	4 FEB 1987 ۱۳۶۵ / ۱۱ / ۱۵
No.	167

آناکاندا - ایران، اینکوریوریتد،

خواهان،

- و -

دولت جمهوری اسلامی ایران، و

شرکت ملی صنایع مس ایران،

خواندگان.

English version	
Filed on	10 Dec 86
۱۳۶۵ / ۹ / ۱۹	نسخه انگلیسی در تاریخ
	ثبت شده است.

نظر جداگانه قاضی براوئر

۱ - اینجانب با قرار اعدادى صادره موافقم و فقط با تصمیم متخذہ در مورد به تعویق انداختن اجرای آن تا تعیین تکلیف ادعاهای متقابل، مخالفم.

۲ - در ژوئیه ۱۹۷۱، شیلی، منافع آناکاندا کامپنی ("آناکاندا") (۱) را ملی کرد و

(۱)

Law 17, 450, Art. 10, Section 10, 10 Int'l Legal Mat'ls 1067 (1971).

شرکت مزبور را به جانب ایران (۲) سوق داد. در قوانین شیلی درباره ملی کردن، علاوه بر محدود نمودن غرامت اموال صادره شده به طرق مختلف، قید شده است که از چنین غرامتی باید هزینه های مختلف، از جمله "سودهای اضافی" کسر گردد. (۳) "غرامت" آناکاندا بابت سلب مالکیت از معادن وسیعی که داشت، با چنین کسور و تهاثرهایی از بین رفت، و شرکت نامبرده چیزی دریافت نکرد (۴). ظاهراً این تجربه تلخ، آناکاندا را به اهمیت این نکته واقف ساخت که موضوع انصراف از "هر تخفیف یا تهاثری" را مورد مذاکره قرار دهد، بدین معنی که اگر هریک از طرفین قرارداد کمکهای فنی منعقدہ بین خواهان، آناکاندا- ایران، اینکورپوریتد ("آناکاندا-ایران") و شرکت ملی صنایع مس ایران ("شرکت صنایع مس") اختلاف خود را با طرف دیگر، به داوری ارجاع کند، بدون

---

(۲) در ص ۹ دفاعیه خواننده، شرکت ملی صنایع مس ایران این آگاهی مشاهده می شود که آناکاندا "پس از رانده شدن" از شیلی به ایران آمد:

در این حوالی (۱۹۷۱) شیلی معادن مس خود را ملی کرد و شرکت آناکاندا و تکنیسن های آن، شیلی را ترک کردند و متعاقب آن، مذاکراتی برای همکاری با این شرکت در اجرای پروژه معدن سرچشمه، آغاز گردید.

(۳)

Law 17, 450, Arts. 1(c), 2; Transitional Art. 17 (a-b), (h), 10 Int'l Legal Mat'ls 1067-70 (1971); Lillich, "The Valuation of the Copper Companies in the Chilean Nationalizations," 66 Am. Soc. of Int'l L. Procs. 213 (1972); Rohwer, "Nationalization -- International Minimum Standard -- Chilean 'Excess Profits' Deduction Held Non-Reviewable" 14, Harv. Int'l L.J. 378 (1973).

(۴)

Stern, "The Judicial and Administrative Procedures Involved in the Chilean Copper Expropriations," 66 Am. Soc. of Int'l L. Procs. 205, 207 (1972). سرانجام، بعد از تغییر دولت در شیلی، آناکاندا ادعاهای خود را که فقط ارزش دفتر آنها مبلغ ۴۱۷ میلیون دلار بود، به ۶۵ میلیون دلار نقد و ۱۸۸ میلیون دلار بصورت سفته ده ساله صلح کرد.

Wall Street Journal, July 25, 1974, p.8, col.3; 13 Int'l Legal Mat'ls (1974)

توجه به طرح یا عدم طرح هرگونه ادعای متقابل، حکمی بابت مطالبات وی صادر (واجباً) شود. با توجه به اینکه مخصه‌ای که آناکاندا در آن زمان در شیلی بدان گرفتار آمده بود، شهرت عام یافته بود، مشکل بتوان گفت که خواندگان از قصد آناکاندا برای پیشگیری از تدابیر دفاعی که بعداً به خاطر می‌رسند (۵) یا "مفهوم" مقررات قراردادی نتیجه (۶) بی‌اطلاع بوده‌اند.

---

(۵) منعکس نبودن این انصراف در "یادداشت اصول" که در ۷ مارس ۱۹۷۲ (۱۶) اسفندماه ۱۳۵۰) قبل از قرارداد کمکهای فنی امضاء گردیده، بدین دلیل است که این موضوع بعداً بین طرفین مورد مذاکره قرار گرفت. قابل توجه اینکه در تاریخ ۱۱ اوت ۱۹۷۲ (۲۰ مردادماه ۱۳۵۱) بود که دیوان داوری مس رای داد که اختیار تجدیدنظر در دستور رئیس جمهوری شیلی به ذیحساب کل مبنی بر کسر مبلغ ۳۶۴،۶۰۰،۰۰۰ دلار دیگر بابت سوده‌های اضافی از مبلغ وصولی آناکاندا، ندارد، که بدینترتیب کاملاً محرز گردید که "ادعای متقابل" شیلی ادعای آناکاندا را کاملاً خنثی خواهد کرد.

11 Int'l Legal Mat'ls 1013, 1053-54 (1972); see Rohwer, supra note 3, at 379, and Stern, supra note 4, at 207.

قرارداد کمکهای فنی در ۲۶ سپتامبر ۱۹۷۲ (۴ مهرماه ۱۳۵۱) امضاء گردید.

(۶) اظهار تردید اکثریت (پاراگراف ۹۵ حکم) مبنی بر اینکه "شروط قراردادی مانند شروط مورد اختلاف در این پرونده می‌توانست منافع آناکاندا ایران را در صورت ملی کردن، حفظ کند" ارتباطی به اصل مطلب ندارد. دعاوی مربوط به ملی شدن (کمپانی‌های خارجی) در لیبی به خوبی نشان می‌دهد که قراردادی که با کشور میزبان به نحو صحیح تنظیم شده باشد، می‌تواند هم در مورد هیئت داوری و هم در مورد مقررات حاکم بر حل و فصل اختلافاتی که بعد از ملی کردن ایجاد می‌شود، پیش‌بینی لازم را بنماید: برای نمونه رجوع شود به:

Texaco Overseas Petroleum Company/California Asiatic Oil Company and Libyan Arab Republic (Dupuy, arb., Award of 19 January 1977) reprinted in 17 Int'l Legal Mat'ls 1 (1978).

اینکه آناکاندا ایران مساله‌ای را که در این پرونده بروز نمود، به نحو موثرپیش‌بینی کرده است یا خیر، با این سؤال که آیا آناکاندا مشکلی را که واقعاً بروز کرد، پیش‌بینی می‌نموده یا خیر، بی‌ارتباط است.

۳ - مقررات ذریبط قرارداد، ماده ۹ آنست که متن کامل آن (به نقل از متن فارسی اظهارنامه خوانده) در زیر درج می شود:

۹ - فسخ

۹/۰۱ مگر در صورت وقایع قهری مندرج در بند ۲/۰۶ این قرارداد - طرفین نمی توانند قرارداد را بدون دلیل فسخ نمایند و تنها به دلایل مندرج در این بند ۹ می توانند قرارداد را فسخ نمایند.

۹/۰۲ باستثنای مندرجات ۹/۰۳ اگر هریک از طرفین قرارداد را نقض نمایند - طرفین با حسن نیت تصمیم به رفع آن خواهند گرفت. اگر یکی از طرفین معتقد باشد که تخلف عمده‌ای در مدت ۹۰ روز پس از اطلاع به طرف دیگر که در آن این نقض معین شده است - جبران نشود - هر کدام از طرفین می توانند از ای سی سی تقاضا نمایند تا تصمیمی درباره اینکه چنین تخلف عمده‌ای رخ داده است یا نه؟ اتخاذ کند. هرگونه خودداری از طرف آی سی سی برای پرداخت مبالغ سررسید شده بر طبق این قرارداد به آی ای یا کارکنان آن تخلف عمده تلقی می شود. تصمیم آی سی سی توسط داوری متشکل از سه حکم مطابق با مقررات صلح و داوری آی سی سی خواهد بود. محل این داوری در پاریس - فرانسه خواهد بود. تا اتخاذ تصمیم - طرفین وظائف محوله خود را بر طبق قرارداد عمل خواهند کرد. اگر آی سی سی تصمیم بگیرد که تخلف عمده انجام شده است، آی سی سی رای به نفع طرفی که ناقض قرارداد نبوده است خواهد داد و این قرارداد فسخ می شود و آی سی سی تعیین می نماید که تمام خسارات (ولی نه بیش از آن) کل مبالغ تعیین شده در بند ۹/۰۴ یا ۹/۰۵ بر حسب مورد بدون تخفیف یا هر نوع قرار تهاوتی پرداخت گردد. مخارج داوری به تصمیم داوران و بر طبق قوانین آشتی و داوری آی سی سی توسط طرفین متحمل می شود.

۹/۰۳ بعنوان یک راه حل برای مفاد بند ۹/۰۲ علیرغم بند ۹/۰۳ - اگر اس سی مبلغی را که باید به آی ای یا کارکنان آن بر طبق این قرارداد پرداخت نماید، ننماید - در مدت ۲۵ روز پس از اینکه آی ای به اس سی عدم پرداخت را اطلاع داد، آی ای می تواند قرارداد را فسخ نماید و مبلغ تعیین شده در بند ۹/۰۵ باید از طرف اس سی به آی ای پرداخت شود. در صورت فسخ آی ای حق تقاضا از اس سی را برای تعیین میزان دقیق قابل پرداخت به آی ای که در بند ۹/۰۵ تعیین شده است، بنماید. پس از تعیین آن

توسط آی سی سی - آی سی سی رای شورای داوری را به نفع آ ای خواهد داد و خسارات وارده را به حد تمام (ولی نه بیش از آن) مبالغ تعیین شده در بند ۹/۰۵ بدون تخفیف یا هر گونه قرار تهاتری خواهد پرداخت.

۹/۰۴ اگر این قرارداد بر طبق بند ۹/۰۲ بدلیل تخلف عمده آ ای فسخ شود آ ای به اس سی در مدت ۳۰ روز پس از فسخ قرارداد، مبلغی به دلار امریکائی معادل جمع حق الزحمه آ ای که مطابق این قرارداد در مدت ۱۸ ماه قبل از تاریخ فسخ به آ ای تعلق می گرفته است - باید بپردازد.

۹/۰۵ اگر این قرارداد بر طبق بند ۹/۰۲ بدلیل تخلف عمده توسط اس سی - فسخ شود یا اگر آ ای قرارداد را بر طبق بند ۹/۰۳ فسخ نماید - در اینصورت اس سی در مدت ۳۰ روز پس از تاریخ فسخ به آ ای مبالغ زیر را بپردازد (۱) کلیه مبالغی که بر طبق قرارداد باید پرداخت می شد و نشده است (۲) کلیه مخارج فسخ و (۳) مبلغی به دلار امریکائی معادل جمع حق الزحمه های پرداخت شده یا که می بایستی بر طبق این قرارداد در مدت ۱۸ ماه قبل از تاریخ فسخ مطابق قرارداد به آ ای پرداخت می شد.

۹/۰۶ طرفین موافقت می نمایند که رای داوری آی سی سی مندرج در این بند ۹ و هرگونه مبلغ قابل پرداخت مندرج در بند ۹/۰۳ - ۹/۰۴ یا ۹/۰۵ را می تواند در هر دادگاهی که صلاحیت قانونی داشته باشد مطرح کنند و می توانند به هر دادگاه صلاحیت داری اجرای قانونی رای داوری و اجرای آن را برحسب مورد ارجاع نمایند.

۹/۰۷ هیچ کدام از طرفین حق رجوع به هیچ مقام دیگر اعم از حقوقی یا غیر حقوقی را نخواهند داشت مگر آنچه که صریحا در بند ۲/۰۶ و این بند ۹ تعیین شده باشد و هیچ گونه خسارتی به آنها (مگر مبالغ قابل پرداخت تحت بند ۲/۰۶ - ۹/۰۲ - ۹/۰۳ - ۹/۰۴ یا ۹/۰۵ مطابق این قرارداد - در مورد اجرای این قرارداد - یا بهرنحوی که مربوط به این پروژه - تاسیسات یا فعالیت یا عدم فعالیت یکی از کارکنان یا کارمندان یا کارمندان آن اس سی - آ ای یا آناکوندا شود - پرداخت نمی شود.

(خط تاکید اضافه شد).

۴ - برای اکثریت تردیدی وجود ندارد (پاراگراف ۹۴ حکم) که اگر خواهان پرونده حاضر

را همانطور که در اصل پیش بینی شده بود، در هیئت داوری اطاق بازرگانی بین‌المللی مطرح می‌کرد، آن دیوان ملزم می‌بود "بدون تخفیف یا هرگونه قرار تهاتری" به نفع خواهان حکم صادر کند و اجرای آن را به عهده تعویق نیاندازد. (۷) در واقع، اکثریت نتیجه می‌گیرد که با وجود آنکه مقررات داوری اطاق بازرگانی بین‌المللی (بند ۱ ماده پنج)، مانند موافقت‌نامه های الجزیره (بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی) و قواعد دیوان (بند ۳ ماده ۱۹) معمولاً طرح ادعاهای متقابل را مجاز می‌شمرند، مطالبات خوانده به عنوان ادعاهای متقابل پذیرفتنی نیست. بدین ترتیب، شرکت صنایع مس می‌بایستی برای طرح شکایاتش علیه خواهان، جریان داوری جداگانه‌ای را آغاز نماید. معهذاً، اکثریت نتیجه می‌گیرد که موافقت‌نامه های الجزیره این منع قراردادی را لغو کرده، و در اینجا قابل اجرا نیست.

۵ - برای من قابل تصور نیست که ما به چه دلیل باید توافق طرفین را در این مورد نادیده بگیریم، و بنظر من قرار اعدادی در این مورد، متقاعدکننده نمی‌باشد. اکنون بدیهی است که همانطور که اکثریت اشاره کرده (پاراگراف ۹۷)، موافقت‌نامه‌های الجزیره می‌تواند شروط قراردادی را که طرفین نزد دیوان مطرح کرده‌اند، از برخی لحاظ لغو کند، ولی این امر تنها وقتی مصداق می‌یابد که مقررات بیانیه یا قواعد دیوان الزامی باشد. انصراف قراردادی طرفین از "هرگونه تخفیف و قرار تهاتری"، در اینجا با هیچیک از مقررات الزامی دیوان تعارض ندارد. اجمالاً، به نظر اینجانب قرار طرفین می‌توانست قابل تأیید باشد، بدون آنکه قرار مورد توافق دولتین طرف بیانیه، نقض شود.

(۷) همچنین رجوع شود به

Metallgesellschaft A.G. v. M/V Capitan Constante, slip op. (2d Cir. May 19, 1986)

(باوجود آنکه ادعاهای متقابل همچنان در دست رسیدگی بود، در حکم داوری تأیید گردید که در مواردی که در ماده مربوط به حمل در قرارداد حمل شرط شده باشد که هزینه حمل "باید به محض تحویل محموله در مقصد بدون هیچ تخفیفی پرداخت گردد"، هزینه حمل پرداخت خواهد شد).

۶ - درست است که طرفین به موجب قرارداد خود نزد دیوان نیامده‌اند، بلکه موافقت نامه‌های الجزیره به خواهان اجازه داده که شرکت ملی صنایع مس را وادار سازد بجای ارجاع داوری به اطاق بازرگانی بین‌المللی، در این دیوان به پاسخگویی بپردازد. (۸) این امر ناشی از مقررات الزامی موافقت نامه‌های الجزیره است. ولی صلاحیت ما نسبت به ادعای متقابل، اختیاری است. موافقت نامه‌های الجزیره و قواعد دیوان به خواننده اجازه می‌دهند در صورت تمایل هر ادعائی را که علیه خواهان و در رابطه با ادعای مطروح علیه وی دارد، در دادگاه دیگری مثلاً یک دادگاه ایرانی مطرح نماید و به‌عنوان یک ادعای متقابل در این دیوان اقامه نکند. تی - سیستمز اینکوپوریتد و دولت جمهوری اسلامی ایران قرار موقت شماره ۱۳-۳۳۸-۱۳ دیوان عمومی ص ۱۲-۸ (متن انگلیسی) (۴) فوریه ۱۹۸۳/۱۵ بهمن ۱۳۶۱) که در 51, 56-57 Iran-U.S. C.T.R. 2 به چاپ رسیده است. به نظر اینجانب، اگر خواننده، بعد از آنکه در این دیوان طرف دعوا واقع شد، بتواند بی‌چون و چرا در دادگاه دیگری اقامه دعوی کند، توافق قبلی

---

(۸) در پرونده های حاوی قید انتخاب مرجع رسیدگی، دیوان نظر داد که به مواردی را که طبق قرارداد منوط به داوری در دادگاه دیگری اعم در ایران یا خارج از ایران، به ویژه داوری اطاق بازرگانی بین‌المللی پاریس است، صلاحیت رسیدگی دارد. گیبس اند هیل اینکوپوریتد و شرکت تولید و انتقال نیرو، قرار اعدادی شماره ۶-۱ دیوان عمومی ص ۶-۷ (متن انگلیسی) (۵ نوامبر ۱۹۸۲ / ۱۴ آبان ماه ۱۳۶۱) که در 1 Iran-U.S. C.T.R. 236, 239-240 به طبع رسیده است. (شروط قراردادی مقرر می‌دارد که اختلافات "از طریق داوری و طبق قوانین ایران حل و فصل گردد". جرج دابلیو دراکر جونیر و شرکت معاملات خارجی قرار اعدادی شماره ۱۲۱ - ۴ دیوان عمومی ص ۱۱-۱۲ (۵ نوامبر ۱۹۸۲ / ۱۴ آبان ماه ۱۳۶۱) که در 1 Iran-U.S. C.T.R. 252, 259-60 نیز به طبع رسیده (دیوان متذکر گردید که در قرارداد "رویه‌ای برای داوری تعیین شده، ولی مشخص نگردیده که داوری در چه محلی صورت گیرد). تی سی اس بی اینکوپوریتدو ایران، قرار اعدادی شماره ۱۴۰-۵ دیوان عمومی ص ۲ (۵ نوامبر ۱۹۸۲ / ۱۴ آبان ماه ۱۳۶۱) که در 1 Iran-U.S. C.T.R. 261, 262-63 نیز به طبع رسیده است. (در قرارداد شرط شده که اختلافات) از طریق داوری حل و فصل شوند. "و استون اند وبستر اورسیز گروپ اینکوپوریتد و شرکت ملی پتروشیمی، قرار اعدادی شماره ۲۹۳-۸ دیوان عمومی ص ۷-۸ متن انگلیسی (۵ نوامبر ۱۹۸۲ / ۱۴ آبان ماه ۱۳۶۱) که در 1 Iran-U.S. C.T.R. 274, 277-79 نیز به چاپ رسیده. (در قراردادهای پیش بینی شده است که داوری در پاریس صورت گیرد). خواهان حائز شرایط می‌تواند بدون رضایت خواننده حائز شرایط، به این صلاحیت استناد کند.

وی مبنی بر اینکه هر ادعائی که اقامه می کند، عملاً مانع صدور حکم علیه وی بابت کل میزان تعهداتش نخواهد شد نیز، باید به همین اندازه محترم شمرده شود.

۷ - بدون شک این موضوع حائز اهمیت است که حکم صادره در این دیوان از محل حساب تضمینی قابل اجرا^۹ است، در حالی که حکمی که از اطلاق بازرگانی بین المللی پاریس بین طرفین صادر می شود، احتمالاً از نظر اجراء مبتنی بر ترتیبات دیگری است. می توان استدلال کرد که هیچیک از دولتین متعاقد، در توافق راجع به حساب تضمینی، پیش بینی نمی کردند که برای پرداخت ادعاهای "بدون تخفیف" (۹) از آن استفاده شود، و بنابراین مصونیت حساب تضمینی در واقع ایجاب می کند که اجرای حکم حاضر از محل آن حساب، تا زمانی که ادعاهای متقابل در دست رسیدگی هستند، به تعویق افتد، ولی این امر ضرورتاً دیوان را ملزم نمی کند که اجرای قرار اعدادی خود را در مورد خواهان، به وسایل دیگری متوقف سازد. خواهان می تواند آزادانه برای اجرای حکم از محلی در غیر از حساب تضمینی اقدام کند، بی آنکه توازن قرار دولتین متعاقد را بهم زند. اگر در این باره نگرانی وجود می داشت، به عقیده من امکان داشت صرفاً با رد ادعاهای متقابل، و بی آنکه به امکان طرح آنها در جای دیگری خدشه وارد شود - و بدین ترتیب هم اکنون با قابل پرداخت نمودن حکم - منافع همه اطراف دعوی بطور مقتضی ملحوظ گردد. درست است که در اینصورت، خوانده در وضعیتی می بود که احتمالاً در عین تعقیب خواهان در اطلاق بازرگانی بین المللی، در این دیوان نیز پاسخگو باشد. ولی به تصور من، در اینصورت، موقعیت صنایع مس خیلی بدتر از آن

---

(۹) رجوع شود به نظر جداگانه چارلز ان. براوئر در پرونده ایران شوران اوپل کامپنی و دولت جمهوری اسلامی ایران حکم شماره ۳-۷۳-۲۰۸ (۱۳ ژانویه ۱۹۸۶-۲۳ دیماه ۱۳۶۴)

نمی بود که در یک جریان داوری دوباره ای در اطلاق بازرگانی بین المللی یا در دو دعوی تفکیک نشده، درگیر شود. (۱۰)

Charles H. Aron

چارلز ان. براونر

---

(۱۰) دلیلی بر این فرض وجود ندارد که اگر دو جریان رسیدگی متمایز در اطلاق بازرگانی بین المللی وجود می داشت، خواهان ضمن توافق با خوانده، صنایع مس، بر سر داور واحد در هر دو پرونده، یا تعیین داور منصوب همان طرف (همراه دو داور دیگر) در هر دو پرونده، از حقوق قراردادی خود اعراض می کرد.